

Roosid professor Sootakile

Sel suvel jõudis Tartu Ülikooli korrallise kriminaalõiguse professor Jaan Sootak ikka, mis annab põhjuse vaadata üle tema saavutused Eesti kriminaalõiguse kujundamisel ja seada uusi sihte selle teadusharu arenguks. 19. septembril tähistati tema 60. sünnipäeva rahvusvahelise teaduskonverentsiga, avaldatud ja avaldamisel on professorile pühendatud kogumikud, mis sisaldavad nii tema kolleegide kui ka ta enda teadusartikleid. See on austus, mida pälvivad vähesed. Tegemist on erakordselt tööka ja sihikindla töömehega – teadlase ja õppejõuga, kes on jälginud teraselt ka keeles toimuvat.

Professor Sootak on Õiguskeele kauaaegne viljakas autor. Koostöö tema ja keeleinimeste vahel algas Õiguskeele algusaegadest ja kestab siiani. Ta on olnud alati lahkelt valmis tutvustama ja kommenteerima kriminaalõigusreformide käigus kerkinud terminoloogiaprobleeme nii õiguskeelepäevadel üles astudes kui ka meie väljaandele kirjutades.^[1] Tema artikleid lugedes võlub teema käsitluse põhjalikkus: ta toob näiteid eri keeltest, sukeldub õiguse ajaloo hämarustesse, kuid jõuab alati selgele järeldusele, mida siis ka raudse kõigutamatusena kaitseb. Professori teened kriminaalõiguse terminoloogia korrastamisel on olnud põhjapanevad ja muljet avaldavad.

Professor Sootakil on kindel seisukoht üld- ja õiguskeele vahekordade kohta. Oma artiklis „Õiguskeele kolm valdkonda“^[2] jagab ta keelesuhted kolmeks: õiguskeel kui emakeel, emakeel kui õiguskeel ning õiguskeel ja võõrkeel. Ta on nõus, et õiguskeeles tuleb järgida õigekeelsusnorme, et ka *oskuskeele valdkonnas tegutsev spetsialist vastutab kantseliidi levitamise ja keele solkimise eest*. Hoopis teine lugu on terminitega, mille sisu ei tarvitse üldkeelesõna tähendusega kattuda. Sel puhul on juristil õigus luua emakeele baasil talle vajalik termin ja sisustada see üldkeeles kõrvale kaldudes. Seda põhimõtet kaitses ta raudse kindlusega ka VIII õiguskeelepäeval.^[3]

XIII õiguskeelepäeval, mis peeti teemal „Eesti ja Euroopa õigusmõisted: ühtsus ja erinevused“, esines professor Sootak sirgeselgselt seisukohaga, et Euroopa õigustekstide tõlkimisel tuleb lähtuda eesti terminoloogiast, mis on täpsem.^[4]

Soovime professorile edu, õnne, head tervist ja visadust oma põhimõtete kaitsmisel.

Õiguskeele toimetis

[1] Vt Kriminaalõiguse reform ja kriminaalseaduse terminid (I õiguskeelepäeva ettekanne) – Õiguskeel 1996, nr 1; *Kriminaalõigus või karistusõigus?* (II õiguskeelepäeva ettekanne) – Õiguskeel 1996, nr 4; *Kriminaalvastutus* – kas õiguskeele võõraslaps? – Õiguskeel 1996, nr 5; Kuriteo mõiste ja kriminaalõigusreform – Õiguskeel 1997, nr 3; Karistusseadustiku terminoloogiast. – Õiguskeel 2001, nr 5 ja 2002, nr 1; Sanktsioon kui õigusjärelm. Sanktsiooni mõiste õiguslikust ja keelelisest määratlemisest – Õiguskeel 2005, nr 2.

[2] Vt Õiguskeel 2004, nr 2. Artikkel vastab keeleteadlase Peep Nemvaltsi artiklis „Karistusseadustik ja keeleloogika“ (Õiguskeel 2003, nr 1 ja 2) avaldatud kriitikale.

[3] Vt Seaduse arusaadavus ja käitumisnormi regulatiivsus. – Õiguskeel 2004, nr 2.

[4] Vt Euroopa õiguskeelt tehakse Eestis. – Õiguskeel 2005, nr 4.